

Tento výskumný projekt bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva školstva Slovenskej republiky (Odbor detí a mládeže) a IUVENTY - Slovenského inštitútu mládeže.

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

VIDIEK – MLÁDEŽ – PARTICIPÁCIA

***(SOCIÁLNA A OBČIANSKA PARTICIPÁCIA VIDIECKEJ MLÁDEŽE
V NITRIANSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI)***

ZÁVEREČNÁ SPRÁVA Z VÝSKUMNÉHO PROJEKTU

Vypracovali:

Mgr. Ing. Danka Moravčíková
Ing. Martina Hanová, PhD.
PhDr. Pavol Barát
Ing. Renata Prokeinová, PhD.

Odborný konzultant:

prof. Ladislav Macháček, CSc.

Administrácia projektu:

Alena Tóthová

**Fakulta ekonomiky a manažmentu SPU v Nitre
Nitra, február 2010**

OBSAH

1	TEORETICKÉ A KONCEPČNÉ VÝCHODISKÁ VÝSKUMU	3
2	CIELE A METODIKA VÝSKUMU	6
3	PARTICIPÁCIA OČAMI VIDIECKEJ MLÁDEŽE	9
	3.1 Sféry, oblasti a formy participácie vidieckej mládeže	9
	3.2 Podmienky a predpoklady pre participáciu vo vidieckych obciach	13
	3.3 Motivačné a demotivačné faktory	16
4	PARTICIPÁCIA VIDIECKEJ MLÁDEŽE OPTIKOU SAMOSPRÁV	19
	4.1 Sféry, oblasti a formy participácie vidieckej mládeže	19
	4.2 Podmienky a predpoklady pre participáciu vo vidieckych obciach	21
5	ODPORÚČANIA PRE PODPORU VIDIECKEJ MLÁDEŽE	25
6	POUŽITÁ LITERATÚRA	26
7	PRÍLOHY	

1 TEORETICKÉ A KONCEPČNÉ VÝCHODISKÁ VÝSKUMU

Participácia mladých ľudí je podľa Bielej knihy o mládeži¹ jednou z hlavných priorít európskej otvorenej metódy koordinácie. Členské štáty EÚ identifikovali v súvislosti s potrebou zvyšovania participácie mladých ľudí jej dve základné oblasti: participáciu na komunitnom živote a participáciu v reprezentatívnej demokracii. Participácia mládeže začína a formuje sa najprv v sídle, resp. v sídelnom spoločenstve, ktoré obklopuje mladé ženy a mužov. Postoj k životu na lokálnej úrovni podmieňuje ďalšiu aspiráciu mladej generácie zmeniť niečo vo svojom osobnom živote a zároveň snahu modifikovať tak niektoré aspekty života v príslušnej komunite. Preto participáciu na lokálnej úrovni nemožno považovať len za lokálny “záväzok” či príspevok, ale aj za povzbudenie k participácii na národnej, ako aj na globálnej úrovni, kde politiky a zmeny vyplývajú z rozmanitých aktivít či prostredí a premietajú sa do celosvetového rozvoja. Participácia mládeže je proces, prostredníctvom ktorého mladí ľudia ovplyvňujú, podieľajú sa na kontrole, resp. preberajú spoluzodpovednosť za jednotlivé rozhodnutia, plány a možnosti, ktoré ich obklopujú a ovplyvňujú. Podľa Zákona o podpore práce s mládežou² “spoluúčasť mládeže je aktívne zapojenie mládeže v procese plánovania, rozhodovania a uskutočnenia podujatí a projektov v oblasti spoločenského a hospodárskeho života.”

Obvykle sa rozlišujú dve základné formy participácie. Sociálna participácia zodpovedá členstvu a aktivitám v spoločenských organizáciách, napr. priamo v škole, v športových kluboch, umeleckých krúžkoch, záujmových združeniach, alebo aj na pracovisku. Politická participácia zodpovedá aktivitám, ktoré ovplyvňujú lokálnu, regionálnu, štátnu a medzinárodnú politiku. Existuje rozdiel medzi tzv. *ad-hoc* a štruktúrnou participáciou. Prvá z nich zodpovedá účasti v konkrétnom projekte a druhá znamená dlhodobjšie zapojenie. Taktiež treba odlišovať priamu a nepriamu participáciu, pričom priama implikuje priamy kontakt s osobou či inštitúciou s rozhodovacími právomocami, nepriama znamená prezentovanie vlastného názoru napr. prostredníctvom mládežníckeho parlamentu. (Amendola 2005) “Participácii sa prisudzuje široký spoločenský, politický a občiansky rozmer. Najčastejšie sa pod ňou u nás rozumie účasť na spolkovom živote, členstvo v spoločenských organizáciách či účasť na voľbách, iní v nej zasa vidia organizovanie petícií či účasť na

¹ <http://ec.europa.eu/youth/archive/whitepaper/index_en.html>

² ZÁKON z 2. júla 2008 o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (Z.z. č. 282/2008, Čl.1, §2, ods.i))

verejných stretnutiach. Pod pojmom 'občianska participácia' máme na mysli predovšetkým konkrétnu účasť občanov a ich zoskupení na verejnom rozhodovaní. Verejné rozhodovanie je pritom nielen rozhodovaním za účasti verejnosti, ale aj rozhodovaním s verejnými dôsledkami a o verejných zdrojoch. Participácia, ktorá umožňuje účasť verejnosti na rôznych úrovniach, vedie priamo i nepriamo k tomu, že sa rozhodovacie procesy stávajú transparentnejšími a efektívnejšími. Jednoducho povedané, občianska participácia umožňuje, aby ľudia do rozhodovania videli, rozumeli mu, podieľali sa na ňom, kontrolovali ho a tým sa priamo stali 'spolumajiteľmi' rozhodnutí, ktoré ovplyvňujú aj ich život." (Pirošík 2005:13)

Problematikou participácie sa zaoberajú viacerí autori, najmä z radov sociológov a politológov. Metodologický rámec skúmania fenoménu participácie v sídelnom spoločenstve ponúka P. Gajdoš (2001, 2002). Podobne ako v už uvedených konceptoch aj podľa neho sa participácia realizuje v rôznych sférach, pričom sa obvykle rozlišuje participácia na riadení a rozhodovaní (o investíciách, aktivitách, rozvojových zámeroch a pod.) a participácia na živote obce. Jej zmyslom je okrem aktivizácie miestnych zdrojov (čo je dôležité predovšetkým v súvislosti s mládežou) aj posilňovanie lokálnej identity, budovanie komunity, vytváranie dobrej sociálnej klímy a fungujúcej sociálnej kontroly, ako aj zvyšovanie sídelnej atraktivity obce. K najvýznamnejším faktorom ovplyvňujúcim intenzitu a efekty participácie patria prístup k informáciám, vytvorenie a fungovanie lokálnej komunity, spokojnosť s podmienkami pre uspokojovanie životných potrieb a záujmov, spôsoby podchytenia záujmu obyvateľov, zosúladovanie obecných záujmov a záujmov rôznych subjektov pôsobiacich v obci, využívanie ľudského, sociálneho a kultúrneho kapitálu a sociálna klíma v obci. V aplikácii sociálnej participácie sa za základné oblasti participácie považuje plánovanie rozvoja a obnovy, fyzické plánovanie, plánovanie dopravných sietí, bývania a participácia v kultivácii a humanizácii prostredia sídla. Podľa spôsobu účasti a podieľania sa občanov možno vymedziť a rozlišovať nepriame a priame formy občianskej participácie. Nepriame formy sú rozmanité a členia sa na aktívne (občania sami vyjadrujú svoje názory), pasívne (občania sú vyzývaní vyjadriť svoje názory a postoje) a zastupiteľské (občania sa podieľajú na schvaľovacom procese – pri výbere najvhodnejšieho variantu riešenia). Priame formy sa uskutočňujú prostredníctvom účasti na participatívnom či komunitnom projektovaní, ktoré sa v podmienkach vidieckych obcí realizuje predovšetkým v rámci POD a PHSR³. Sociálna participácia v sídelnom prostredí predstavuje proces, pri

³ Program obnovy dediny, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

ktorom sú do správy, riadenia a rozvoja sídla integrované hľadiská všetkých stránok zainteresovaných na výsledkoch rozhodnutí (t.j. občana ako jednotlivca, všeobecne verejnosti, vládnych aj mimovládnych organizácií, miestnej samosprávy a štátnej správy). Analýza stavu sociálnej participácie v sídelnom prostredí býva zameraná na postoje verejnosti k tomuto procesu a na faktory podmieňujúce jej vznik a fungovanie, ako aj na možnosti a úspešnosť sociálnej participácie pri rozvoji a riadení sídelného prostredia v stupni, v ktorom ho umožňuje naša spoločenská, legislatívna i organizačná štruktúra. Teória participácie považuje informovanosť za jeden z hlavných predpokladov jej fungovania. Od občanov nemožno očakávať zodpovedný postoj alebo názor, ak nie sú dostatočne a objektívne o problémoch informovaní. Okrem toho informovanosť sama o sebe, informovanosť o sídle, obci či štvrti bydliska, predstavuje pre občana hodnotu, ktorá je významným predpokladom jeho identifikácie so sídlom, a tým aj jeho ďalších participatívnych vstupov. (Petríková 2003)

“Občianska participácia (t.j. spoluúčasť) má mnoho funkcií pri rozvoji silného systému miestnej samosprávy, nakoľko je to hlavný spôsob rozvíjania chápania dôležitosti miestnych štruktúr, ako aj prostriedok vnímania obáv a túžob komunity. V podstate je participácia vlastná najvnútornejšiemu významu demokracie a dobrého vládnutia, pretože podporuje prúd informácií, zodpovednosť a sprievodný proces a dáva hlas tým, ktorí sú najpriamejšie ovplyvnení verejnou politikou. Okrem toho spätná väzba od občanov umožňuje časovú identifikáciu potrieb a priorít komunity a efektívne umiestnenie zdrojov, ktoré ich majú riešiť. Jedným z praktických výstupov kooperatívnych postupov je vytváranie sociálneho kapitálu. Sociálny kapitál je viera a dôvera, ktoré sa rozvíjajú vtedy, keď sa vláda a občianska spoločnosť stretnú pri snahe o spoločné dobro komunity. Bez sociálneho kapitálu, keď chýba dôvera a spoľahnutie sa, snahy vlády môžu byť blokované; z dlhodobého hľadiska sú komunity bez dôvery nefunkčné a v najhoršom prípade môže medzi súperiacimi sociálnymi silami vypuknúť násilie.” (Koryakov – Sisk 2003:25) Podľa Macháčka (2008b) sa politická participácia mladých ľudí na Slovensku viaže najmä na voľný čas. Preto pre jej chápanie sú neobyčajne významné ich preferencie aktivít vo voľnom čase. Keď sa hovorí o politickej participácii mladých treba odpovedať najmä na otázku prečo vlastne treba zvýšiť politickú participáciu mládeže. “Učiť sa byť dobrým občanom značí nielen vedieť rozpoznať, či štát začína fungovať pod úrovňou našich občianskych možností, ale súčasne chcieť a aj vedieť ako prejaviť svoj názor a postoj v legálnych verejných formách (parlamentné voľby, petície, občianske zhromaždenia a hnutia) a dosiahnuť požadovanú sociálnu zmenu. Ak sa má proces prechodu dospievajúceho do dospelosti zavŕšiť nestačí preto získať iba základné

kvalifikácie vzbudzujúce nádej na úspešné pracovné uplatnenie (jazyky, zručnosť využívať informačné technológie, podnikateľský duch a sociálno-komunikačné schopnosti) ale aj znalosti o demokratickom občianstve, a schopnosti uplatňovať svoje občianske práva a povinnosti, t.j. tým, čo môžeme vymedziť ako občianska gramotnosť.” (Macháček 2008a:101)

2 CIELE A METODIKA VÝSKUMU

Nitriansky samosprávny kraj (ďalej NSK) je podľa rozloženia obyvateľstva v sídlach vidieckym regiónom, v podmienkach Slovenska dokonca s najvyšším podielom vidieckeho obyvateľstva (53,2 %) ⁴ a zároveň je regiónom s kompaktným vidieckym osídlením, ktoré charakterizujú prevažne väčšie vidiecke obce. To umožňuje všeobecne predpokladať širšie spektrum možností a príležitostí pre sociálnu a občiansku participáciu. Vzhľadom k tomu, že neexistujú komplexnejšie informácie o problematike participácie vidieckej mládeže, považovali sme za potrebné venovať sa jej v rámci samostatného výskumného projektu. Projekt s názvom *Sociálna a občianska participácia mládeže v NSK* organizačne zastrešilo Centrum celoživotného vzdelávania FEM SPU v Nitre, riešiteľský kolektív tvorili pracovníci Katedry spoločenských vied a Katedry štatistiky a operačného výskumu FEM SPU v Nitre. Výskumný projekt bol finančne podporený MŠ SR prostredníctvom Iuventy a zaradený do siete projektov v rámci programu *Podpora výskumov mládeže 2008-2010*.

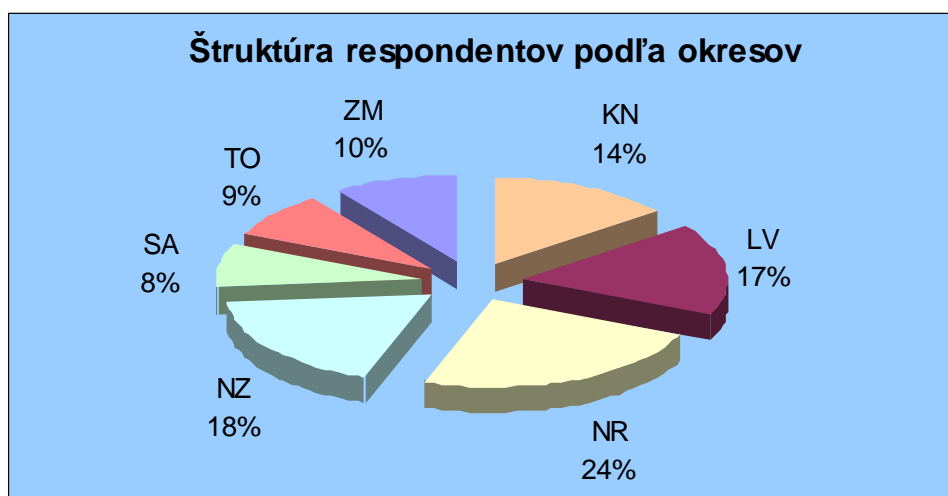
Pri štúdiu a analýze fenoménu participácie sa obvykle (viď kap. 1) vymedzujú štyri základné tematické okruhy, ktorými sú jej sféry, predpoklady, oblasti a formy. Táto je v prostredí lokálneho spoločenstva chápaná nielen ako proces, pri ktorom sa obyvatelia podieľajú na premene či zmene života vo svojich sídlach, ale menia sa i sami tým, že menia svoju zainteresovanosť, iniciatívu a samokontrolu vo vzťahu k spoločenstvu i k sídelnému prostrediu. Na uvedené tematické okruhy bol zameraný i náš dotazníkový výskum vidieckej mládeže. V rámci zmapovania sfér participácie sme zisťovali účasť a podieľanie sa mladých na rozhodovaní a riadení a všeobecne na živote obce (predovšetkým podieľanie sa na zlepšovaní sídelných podmienok a životného prostredia, spolkový život a zapojenie sa do

⁴ Podľa údajov za rok 2008 z databázy regionálnej štatistiky RegDat (ŠÚ SR).

susedskej výpomoci). Predpoklady participácie sme sledovali optikou vidieckej mládeže (štandardizovaný rozhovor podľa dotazníka), ako i z pohľadu lokálnej samosprávy (dotazník) a pre potreby analýzy sme ich rozdelili do troch okruhov – materiálne predpoklady, organizačné predpoklady a ľudské zdroje. Okrem toho sme sa snažili v otázkach položených respondentom zachytiť i motivačné, resp. demotivačné faktory a tiež názory na možnosti zlepšenia predpokladov a podmienok pre participáciu mladých vo vidieckych obciach. Vzhľadom k tomu, že za najvýznamnejší a najdôležitejší typ participácie sa považuje občianska participácia, časť výskumu sa snaží podrobnejšie zmapovať práve túto formu a oblasť participácie mládeže.

Tento výskumný projekt predstavoval regionálny kvantitatívny prieskum, v ktorom bola použitá dotazníková technika⁵ a technika analýzy dokumentov. Dotazníkom boli oslovení reprezentanti kategórie mládež vo veku 15–30 rokov⁶ s trvalým bydliskom vo vidieckych obciach administratívno-správne patriacich do NSK.

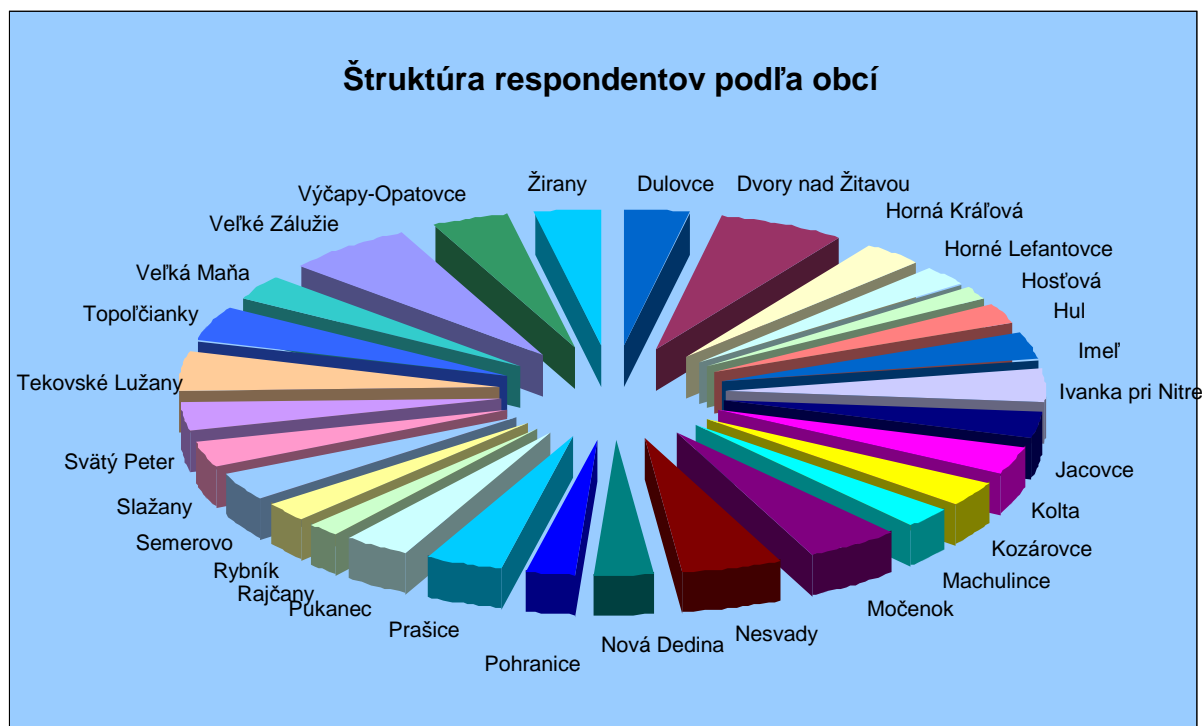
Obr.1

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

⁵ Dotazník pre obecné úrady v obciach, kde bola respondovaná vidiecka mládež, bol distribuovaný v decembri 2009. Zostavený bol podľa dotazníka použitého vo výskume pre Iuventu *Mládežnícka politika regiónov a miest na Slovensku* (podrobnejšie informácie vid' <http://www.vyskummladeze.sk/index.php?option=content&task=view&id=89>), aby bolo možné porovnať niektoré zistenia z oboch výskumov.

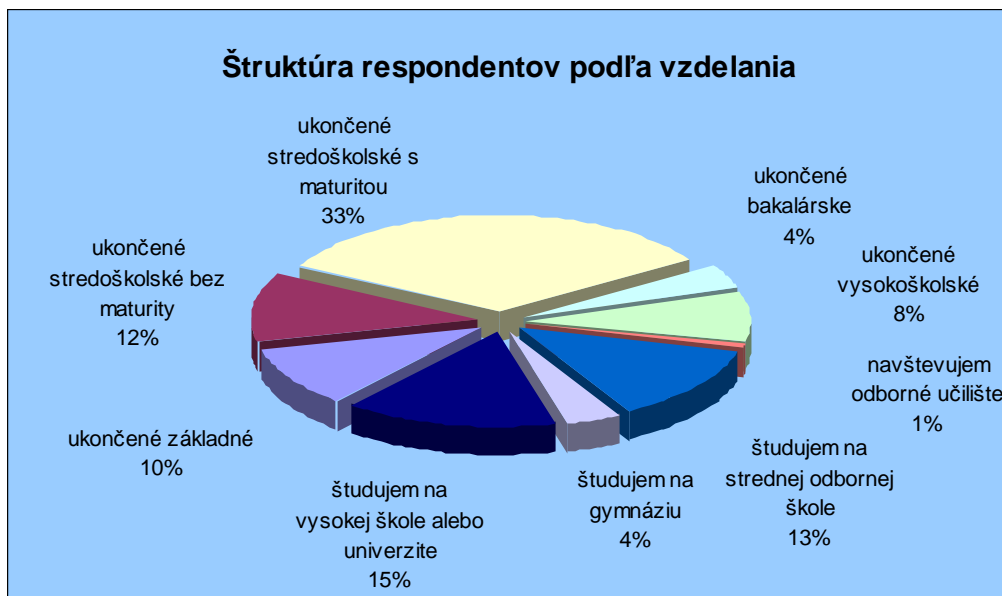
⁶ Podľa aktuálnej definície kategórie „mládež“ v EÚ. Rozdiely boli sledované v rámci troch päťročných vekových skupín 15-19 rokov (32 % respondentov), 20-24 rokov (37 % respondentov) a 25-30 rokov (31 % respondentov).

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Vzhľadom k sídelnej štruktúre NSK respondenti reprezentovali dve agregované veľkostné kategórie vidieckych obcí – s počtom obyvateľov do 2000 a s počtom 2000-5000 obyvateľov. V obciach do 2000 obyvateľov bolo oslovených 44 % a vo väčších obciach 56 % respondentov. Dotazník bol pripravovaný prostredníctvom *brainstormingu* v januári 2009; po odborných konzultáciách vznikla jeho prvá verzia, ktorá bola pre-testovaná v apríli 2009 prostredníctvom 12 hĺbkových rozhovorov s predstaviteľmi cieľovej skupiny. Výsledná verzia dotazníka pozostávala z 27 uzavretých a polouzavretých otázok. Zber dát v teréne sa uskutočnil vo vybraných 29 obciach všetkých okresov NSK v máji a júni 2009. Realizoval sa technikou štandardizovaného rozhovoru podľa dotazníka. Opytovateľmi boli študenti FEM SPU v Nitre v rámci praktickej časti predmetu Sociológia vidieka a poľnohospodárstva, resp. v rámci bakalárskych prác napojených na tento výskumný projekt. Na otázky z dotazníka odpovedalo 625 respondentov, z ktorých polovica bola reprezentovaná študentmi, 34 % zamestnancami, 5 % živnostníkmi a 11 % nezamestnanými. Pohlavná štruktúra respondentov bola vyvážená (50 % mužov a 50 % žien).

Obr.3

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Obr.4

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

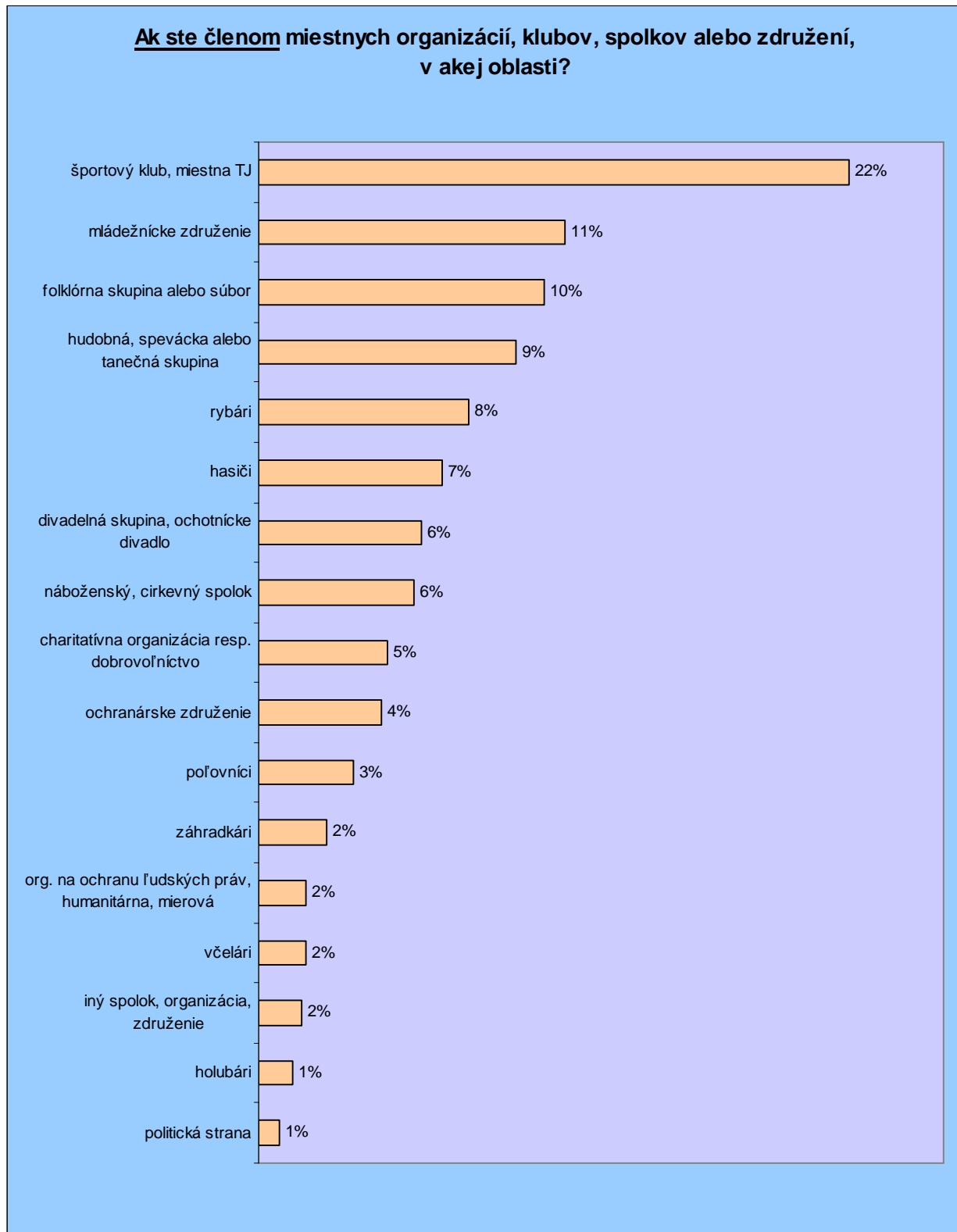
3 PARTICIPÁCIA OČAMI VIDIECKEJ MLÁDEŽE

3.1 Sféry, oblasti a formy participácie vidieckej mládeže

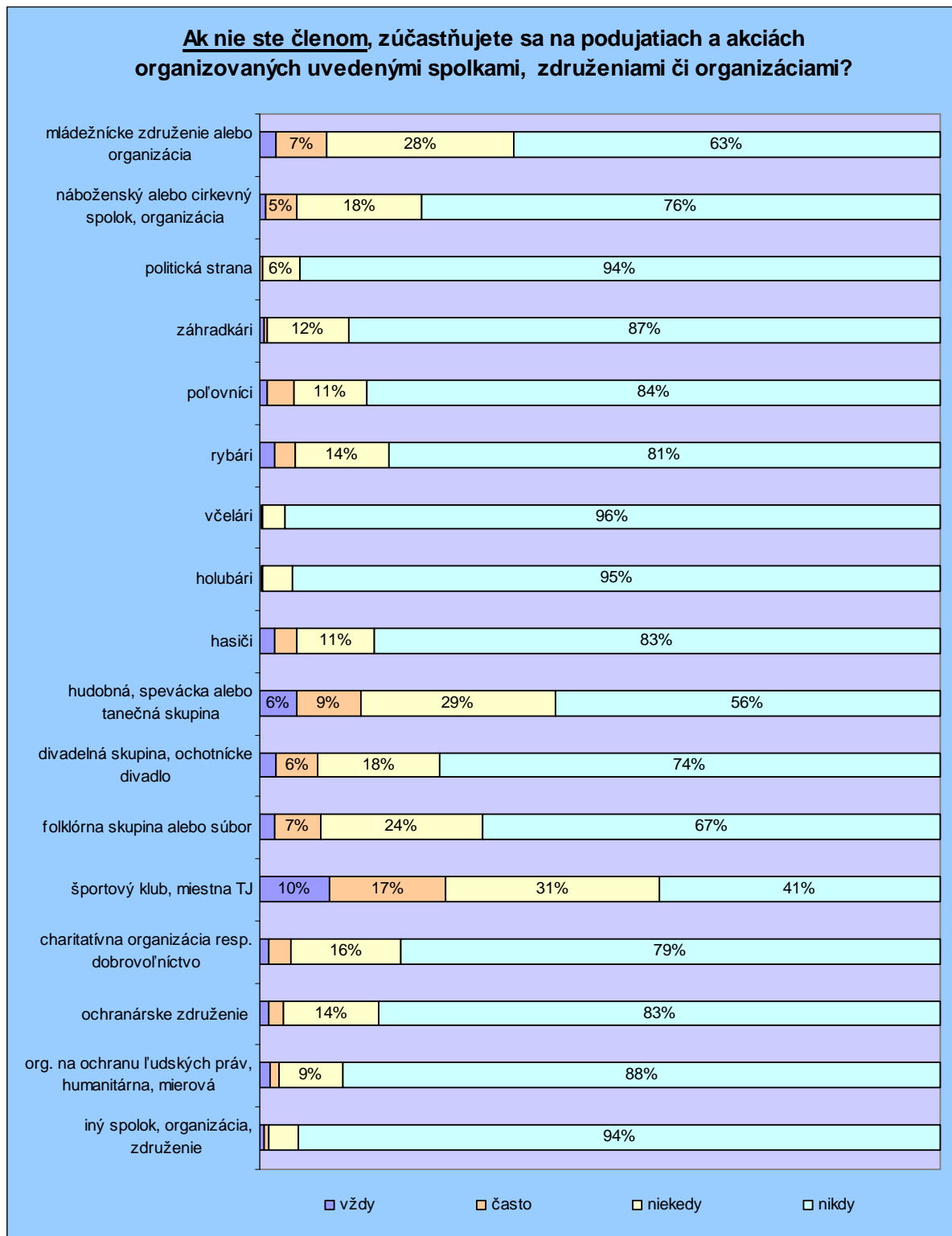
Až 70 % oslovených mladých ľudí je členmi rôznych miestnych spolkov, združení, klubov či organizácií. V jednom z takýchto zoskupení pôsobilo 39 % respondentov, ostatní však uvádzali členstvo vo viacerých zoskupeniach. Výrazne prevládalo členstvo v tradičných

typoch vidieckych spolkov, ktoré zastrešujú využitie voľného času mladých ľudí a umožňujú stretávanie sa a komunikáciu s rovesníkmi z iných vidieckych obcí. Oveľa menšia bola miera účasti v takých zoskupeniach, ktoré sú ideologicky, politicky a ekologicky orientované.

Obr.5

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

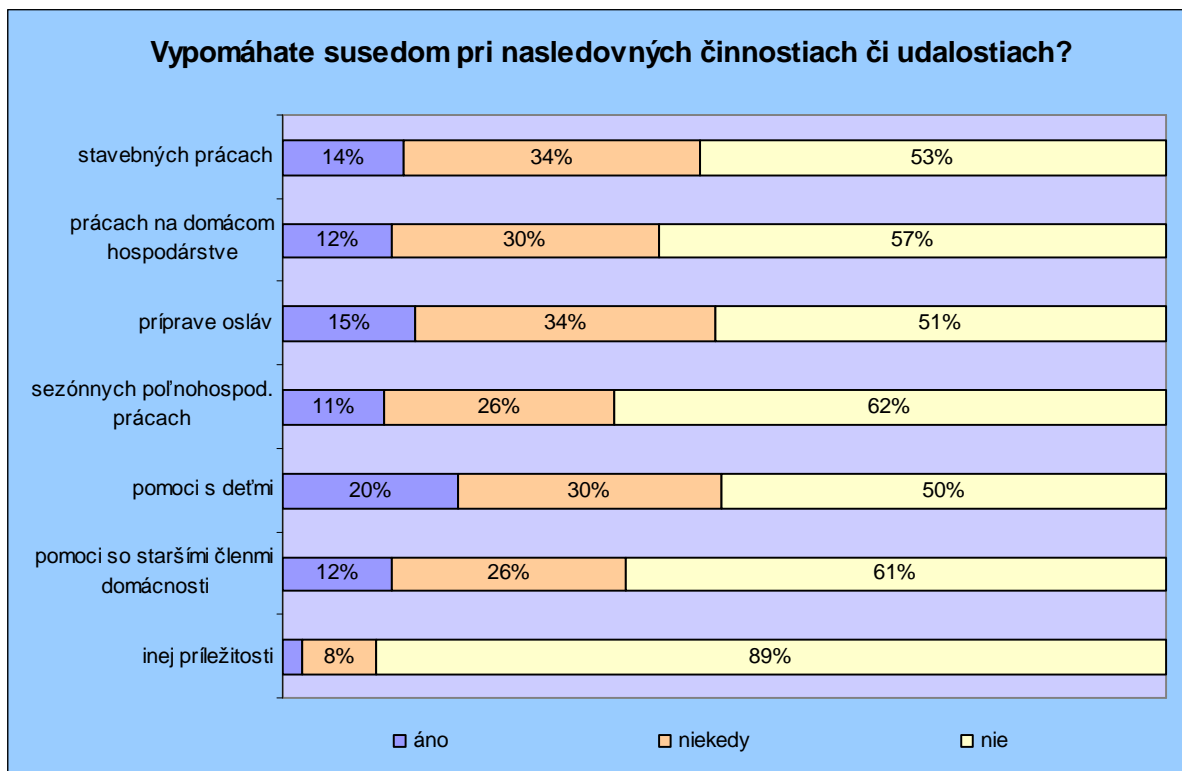

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Mladí ľudia sa angažujú i v rôznych sférach susedskej výpomoci, ktorými sú najmä pomoc s deťmi, príprava osláv a stavebné práce. V rámci týchto oblastí sa aktivizovala približne polovica respondentov. O niečo menší podiel respondentov (32-38 %) participoval

pri pomoci so staršími členmi vidieckych domácností a pri prácach na domácom hospodárstve, resp. pri sezónnych poľnohospodárskych prácach.

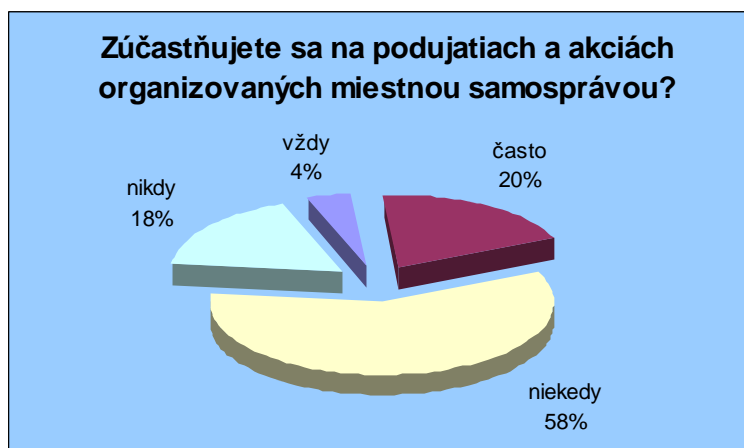
Obr.7

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

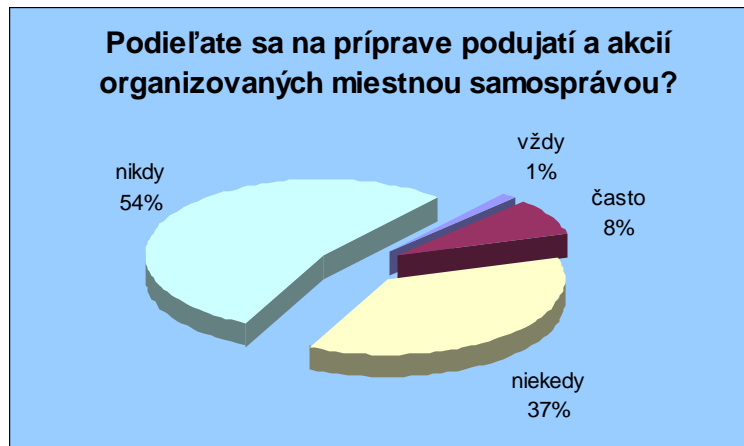
Účasť vidieckej mládeže na podujatiach a akciách organizovaných miestnou samosprávou má skôr pasívny charakter. Vždy a často sa týchto podujatí zúčastňovalo 24 % respondentov, na príprave však spolupracovalo iba 9 % opýtaných. Trojnásobne vyšší bol podiel mladých ľudí, ktorí sa na uvedených aktivitách nikdy nepodielali (54 % respondentov) voči tým, ktorí sa na nich nikdy nezúčastňovali a nezúčastňujú (18 %).

Obr.8

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

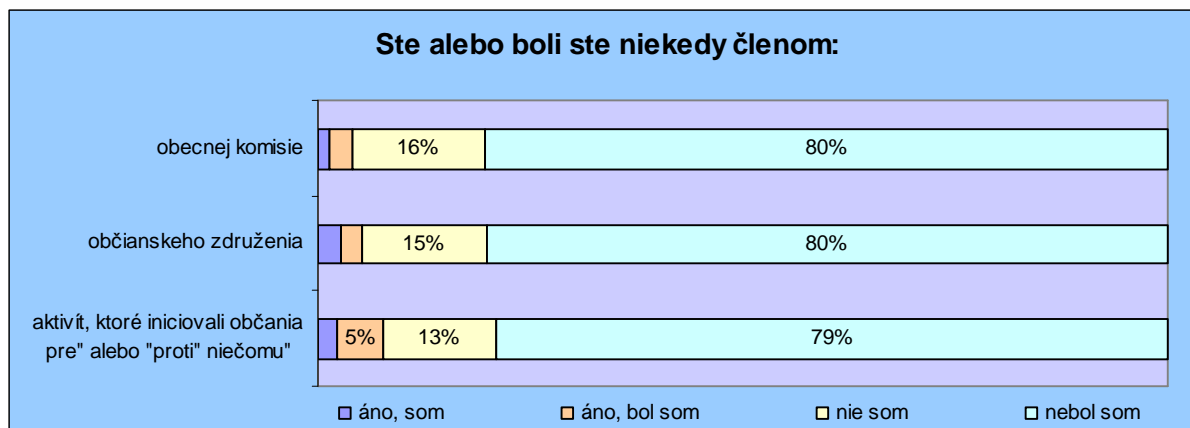
Obr.9

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Ešte pasívnejšia situácia je charakteristická v súvislosti so skúsenosťami mládeže s členstvom v obecných komisiách, občianskych združeniach a občianskych iniciatívach, ktoré uviedlo len 1-5 % respondentov. Práve toto sú oblasti, v rámci ktorých by sa mladí ľudia mohli "priučiť" modernému občianstvu, otázkou však je, či priestor nedostávajú alebo dostatočne nevyužívajú. (Obr.10) Na riešení problémov v obci sa aktívne podieľalo len 8 % respondentov.

Obr.10

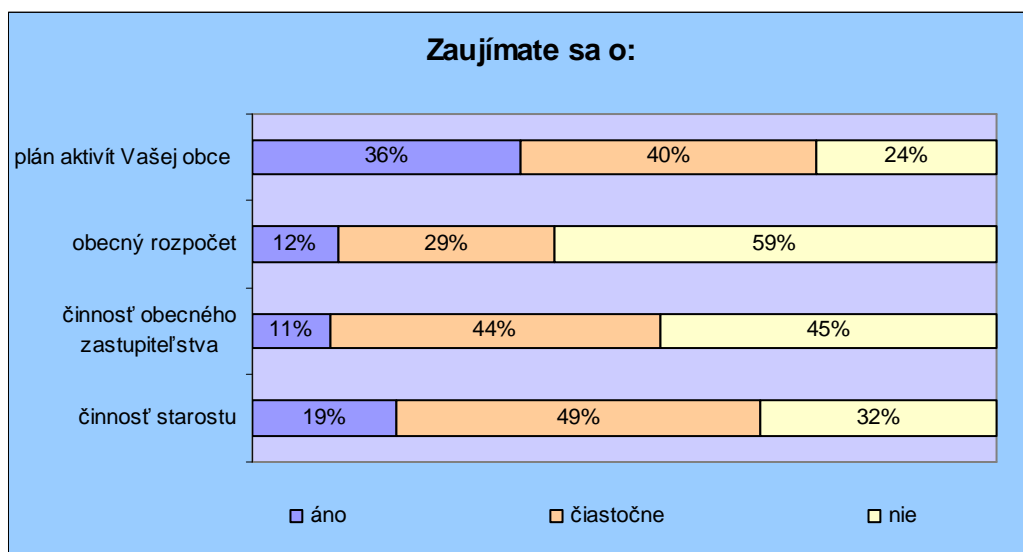
Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

3.2 Podmienky a predpoklady pre participáciu vo vidieckych obciach

Vidiecka komunita sa vo všeobecnosti vyznačuje v porovnaní s mestským prostredím oveľa vyššou mierou dlhodobějších neformálnych sociálnych prepojení, čo znamená zároveň

menšiu sociálnu anonymitu jej členov. Tento fakt sa preukázal napr. pri otázkach zisťujúcich, či mladí respondenti poznajú svojich zástupcov v lokálnej samospráve. Osobnosť starostu je obvykle výraznou autoritou a v prostredí skúmaných vidieckych obcí ho poznalo 99 % oslovených. Všetkých poslancov obecného zastupiteľstva poznalo 13 % a niekoľkých 67 % respondentov. Naopak, 9 % opýtaných uviedlo, že pozná iba jedného miestneho poslanca a 11 % nepoznalo žiadneho.

Obr.11

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Záujem mladých ľudí sa sústreďoval predovšetkým na aktivity obce, o ktoré sa zaujímali približne tri štvrtiny respondentov (Obr.11). O činnosť starostu sa zaujímalo 68 % opýtaných, avšak väčšina len čiastočne, čo platilo aj pri záujme o činnosť miestnych poslancov. Najnižší záujem prejavili respondenti o obecný rozpočet (41 % oslovených).

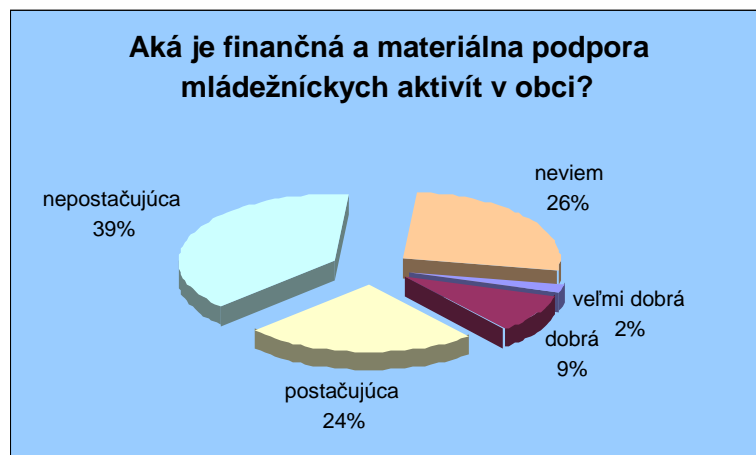
Približne rovnaký podiel opýtaných vnímalo podmienky pre organizovanie a realizáciu mládežníckych aktivít v obciach ako postačujúce (31 %), resp. nepostačujúce (28 %) a podobne to bolo tiež pri kvantitatívnom porovnaní tých, čo ich označili ako veľmi dobré a dobré (21 %) s tými, čo ich nevedia posúdiť (20 %). Bude preto potrebné ďalej analyzovať, ktoré faktory sú v pozadí týchto postojov. Napriek nízkemu deklarovanému záujmu o obecný rozpočet najväčší podiel respondentov (39 %) označil finančné a materiálne zázemie pre aktivity mládeže ako nepostačujúce. Vysoký bol však aj podiel tých, ktorí sa k nemu nevedeli vyjadriť (26 %).

Obr.12

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

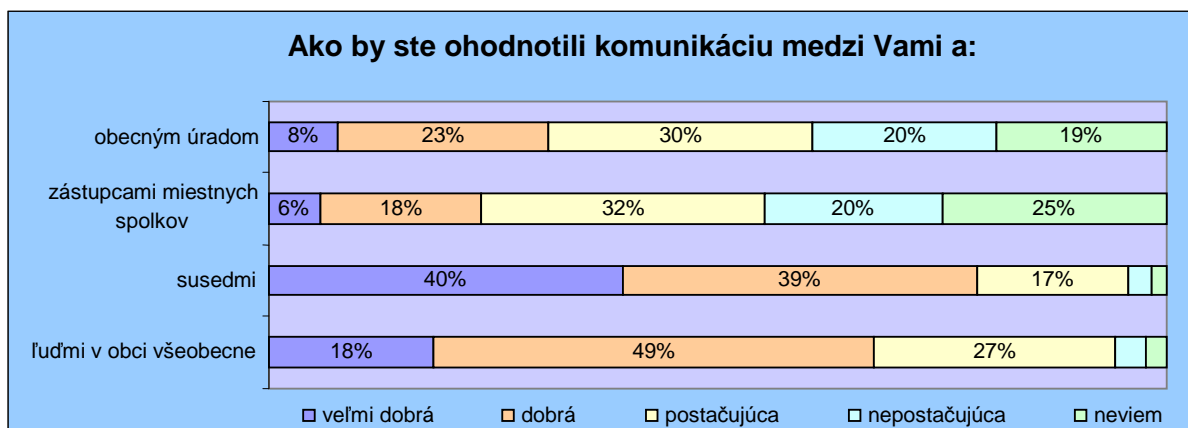
Obr.13

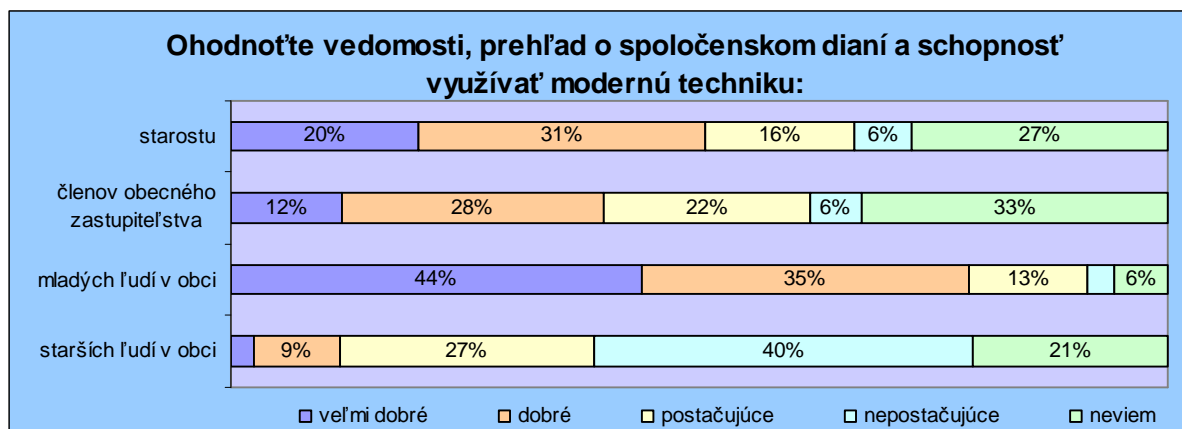
Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Mladí respondenti hodnotili spoluprácu a komunikáciu s reprezentantmi lokálnej samosprávy prevažne ako postačujúcu až dobrú či veľmi dobrú (spolu 61 %), všeobecný prehľad a civilizačné zručnosti miestnych poslancov i starostu však hodnotili negatívnejšie.

Obr.14

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

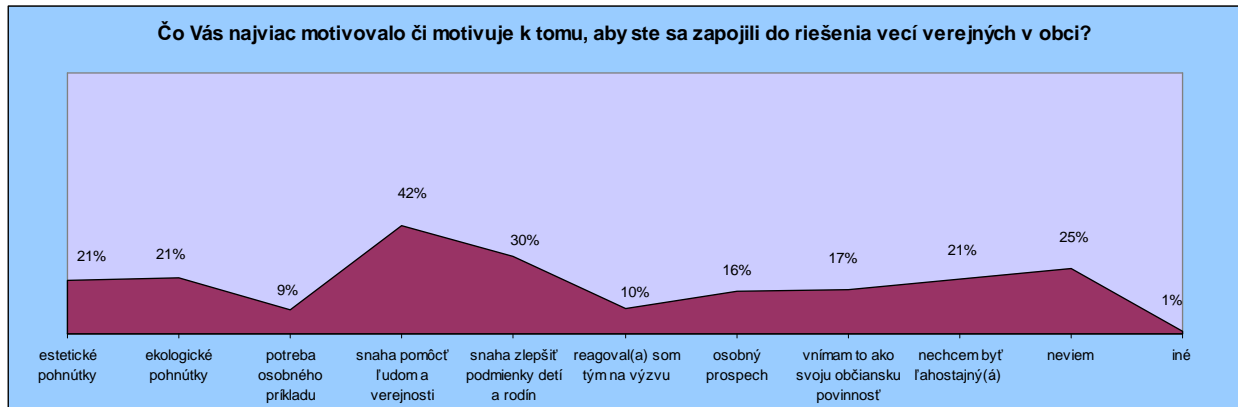
Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

3.3 Motivačné a demotivačné faktory

Mladí ľudia označili za motivačné faktory najmä všeobecne formulované humanistické ideály, čo na jednej strane možno chápať pozitívne, na strane druhej však za nimi (v porovnaní s ostatnými predloženými alternatívami) treba vidieť aj istú neschopnosť premyslenej a konkrétnejšej motivácie. (Obr.16)

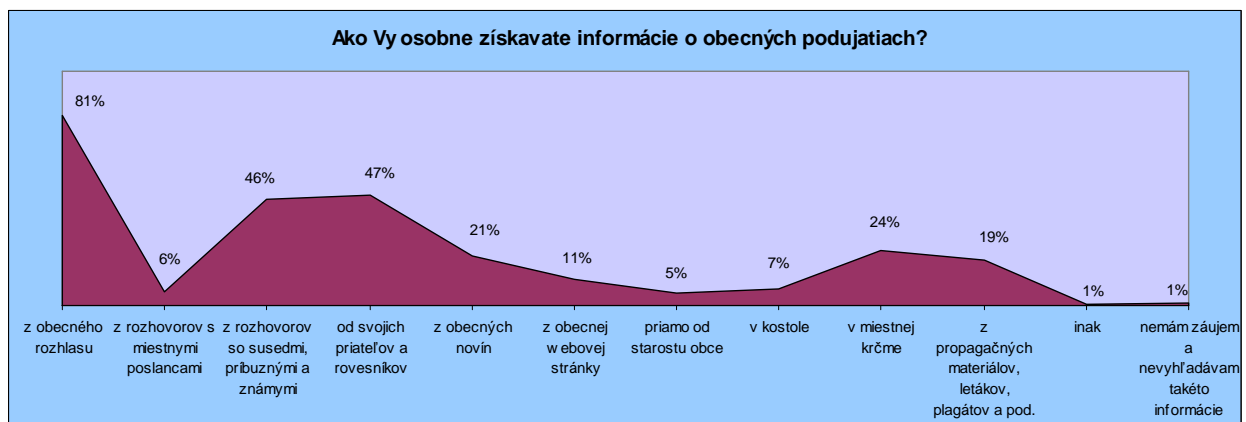
Nedostatočná informovanosť, ktorú uviedlo 39 % respondentov je druhým najčastejším dôvodom, pre ktorý mladí ľudia nespolupracujú s miestnou samosprávou pri riešení vecí verejných. (Obr.17) Získavanie informácií poukázalo na prevahu neformálnych a pasívnejších spôsobov. Vzhľadom k tomu, že významný podiel respondentov uviedol priateľov a známych ako zdroj informácií, dôležitým sa môže stať členstvo zástupcu mládeže v obecnom zastupiteľstve. Najpodstatnejším dôvodom neúčasti je nedostatok času (61 %), ktorý súvisí jednak s celkovo vyššou mobilitou mladých vidiečanov, jednak s ich každodennými aktivitami mimo obce, ktoré sú podmienené buď návštevou školy alebo výkonom práce mimo miesta trvalého bydliska. Aj tento fakt poukazuje na potrebu posilnenia “lokálnej ukotvenosti” mladej generácie vo vidieckom prostredí. (Obr.18)

Obr.16

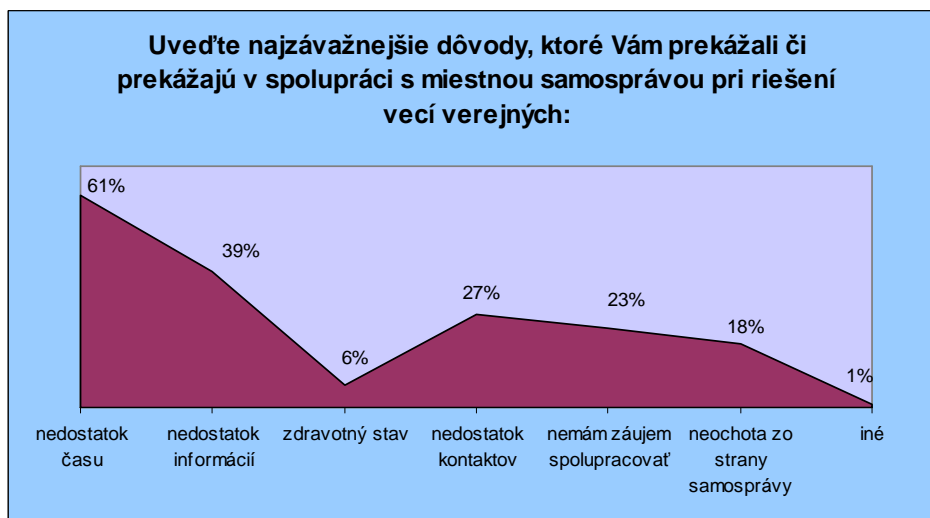
Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Obr.17

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Obr.18

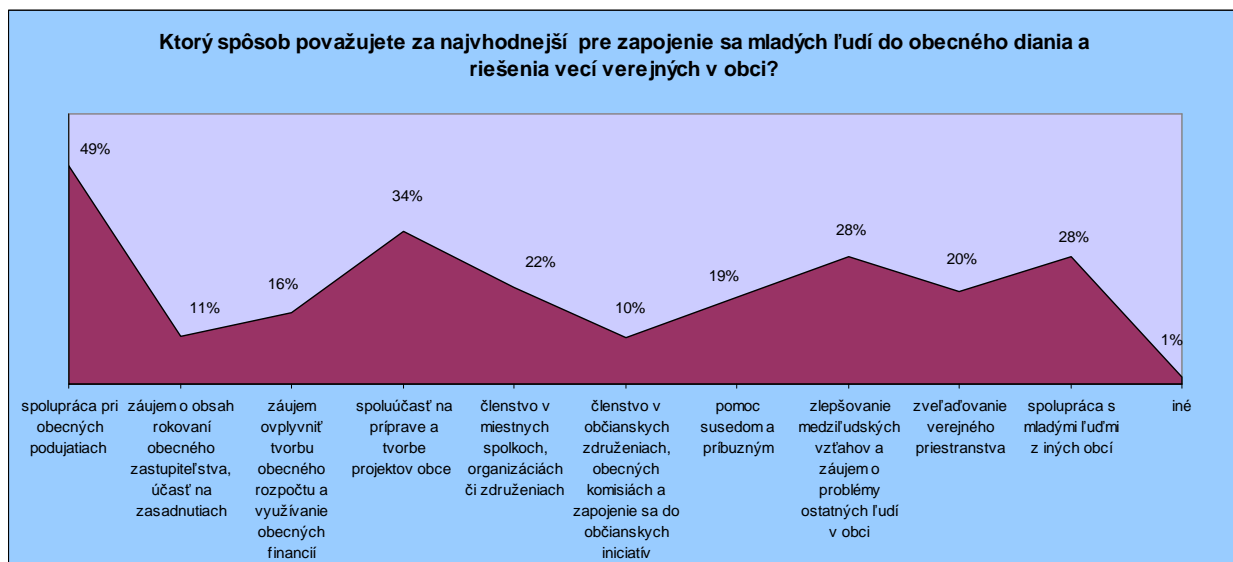

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Mladí respondenti považujú za účinný spôsob najmä zlepšenie spolupráce, zapojenie sa do prípravy obecných projektov, všeobecne zlepšenie medzilidských vzťahov a posilnenie

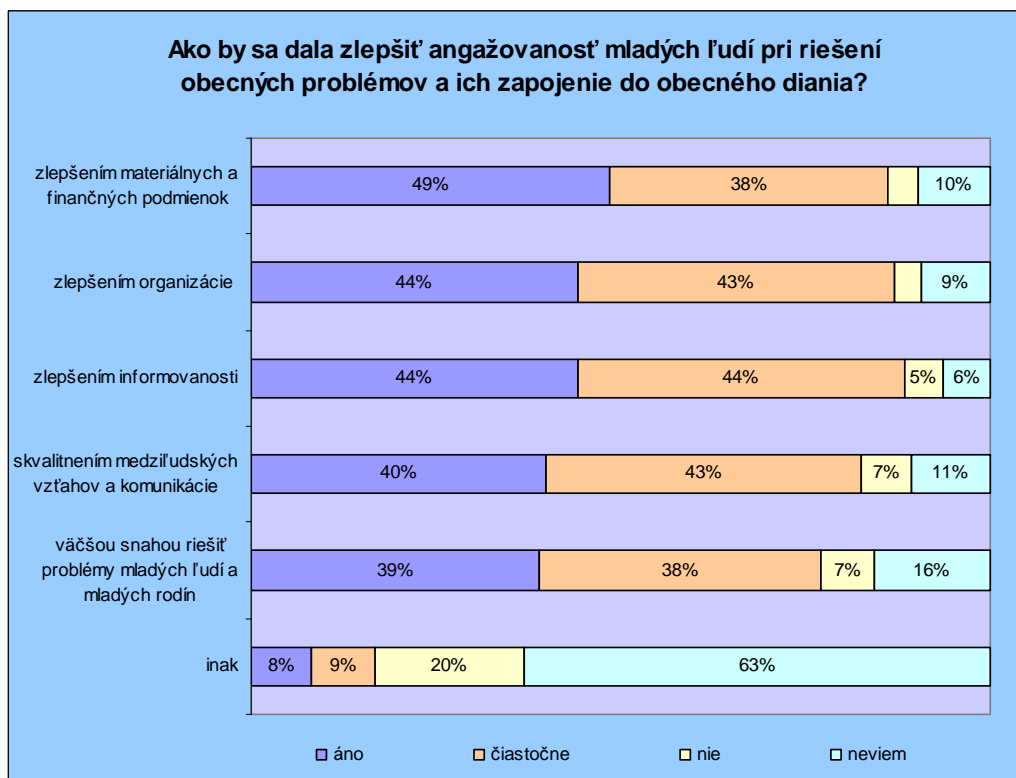
rovesníckej spolupráce medzi obcami. (Obr.19) Ďalší obrázok zobrazuje názory na spôsoby, ktorými by sa podľa mladých mohla zintenzívniť participácia vidieckej mládeže na živote obce a ich angažovanosť v obecnom dianí.

Obr.19

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

Obr.20

Zdroj: dotazníkový výskum vidieckej mládeže 2009

4 PARTICIPÁCIA VIDIECKEJ MLÁDEŽE OPTIKOU SAMOSPRÁV

Celkom bolo oslovených 29 obcí. Dotazníky boli na OÚ zasielané v decembri 2009 poštou a v polovici januára 2010 po urgencii aj elektronicky na tie OÚ ktoré na našu prvú výzvu kladne nereagovali. Do 5.2.2010 sa do výskumnej akcie zapojilo vyplnením a zaslaním dotazníka 21 OÚ, čo predstavuje 72,4 % návratnosť.

4.1 Sféry, oblasti a formy participácie vidieckej mládeže

V sledovaných obciach v OZ celkom pôsobí 191 volených zástupcov. Jednoznačne dominujú zástupcovia mužského pohlavia. Majú až 78% zastúpenie.

Len v 4 obciach majú medzi zvolenými zástupcami predstaviteľov mládeže, t.j. osoby do 30 rokov (po 1 z 9 alebo 2 z 9). Aj medzi zvolenými zástupcami mládeže dominujú predstavitelia mužského pohlavia. Z 5 poslancov obecného zastupiteľstva do 30 rokov bola zaznamenaná len 1 žena. (Tab.1)

Mladí ľudia málo využívajú túto formu participácie na presadzovanie svojich záujmov a potrieb. V jednej z obcí medzi ďalšími námetmi a informáciami k tejto téme uviedli: *„Všetky aktivity sú realizované cez schvaľovací proces OZ, ktoré je prestárle a politicky príliš „angažované“, než aby sa zaujímalo o potreby mladých ľudí v obci. Mladí ľudia sami musia začať vyvíjať aktivitu smerom k obci, na vedenie obce, OZ, nebát sa angažovať sa, zaujímať sa o prácu poslancov, prichádzať s nápadmi, podnetmi a pod. Pokiaľ sa tento „začarovaný kruh“ vzájomného nezájmu, predpojatosti nepretrhne – situácia sa nezmení. Mladí ľudia by sa mali bezpodmienečne prebudiť a aktívne sa zúčastňovať volieb, hľadať medzi sebou schopných a vhodných jednotlivcov, ktorí by boli schopní presadiť ich záujmy, nápady a požiadavky.“*

Tab.1: Kvantitatívne zastúpenie mladých ľudí v OZ

Muži	Muži do 30 r.	Ženy	Ženy do 30 r.	Spolu/do 30 r.
149	4	42	1	191/5

Zdroj: dotazníkový výskum OÚ 2009-2010

PHSR je v obciach vnímaný už ako samozrejmosť. Iba v 3 obciach nemajú rozpracovaný PHSR. Z toho 1 obec na túto otázku nereflektovala a overením web stránky nebolo možné dodatočne zistiť ako je to s PHSR, pretože táto stránka je len v štádiu prípravy.

Viac ako 50% odpovedajúcich obcí (11) na otázku, či bola mládež začlenená do procesu tvorby PHSR odpovedalo kladne, v 3 prípadoch sa vyskytla záporná odpoveď a až v 7 nebola zaznamenaná žiadna reakcia.

V obciach, kde bola mládež zapojená do procesu tvorby PHSR najčastejšie využili k predneseniu ich návrhov a pripomienok dotazník (uvedené 6 krát) a verejné zhromaždenia (vyskytli sa 3 krát).

Koncepciu práce s mládežou nemá vypracovanú ani jedna z obcí. Iné koncepčné materiály, kde je mládež zahrnutá v rámci plánovaných aktivít obce uviedli len 3 obce. Iba v 2 prípadoch bola mládež (ako respondenti) začlenená do ich tvorby.

Komisie pre prácu s mládežou majú len v 6 obciach. V 1 obci sa problematikou mládeže zaoberá volená zástupkyňa samosprávy a v ďalších 4 poverený pracovník/čka OÚ.

Celkom v 11 obciach majú ľudí, ktorí majú v referáte prácu s mládežou. Medzi osobami poverenými zaoberať sa problematikou mládeže dominujú ženy (13:7) a osoby staršie ako 40 rokov. Práve vekový priemer členov komisií pre prácu s mládežou, resp. osôb poverených prácou s mládežou – 44 rokov je zvláštnosťou. V jednej obci, kde je komisia tvorená 5 členmi je vekový priemer až 51,6 roka. Z 20 osôb, ktorých obce uvádzajú ako členov komisií pre prácu s mládežou, resp. ako osoby poverené zaoberať sa otázkami mládeže, iba 1 je podľa veku členom skúmanej skupiny a 3 sa k hranici 30 rokov približujú ale už ju prekročili.

Iba v 3 obciach –Kozárovciach, Prašiciach a vo Veľkom Záluží pôsobí mládežnícky parlament, aj to len pri ZŠ. Pozitívne však spoluprácu s mládežníckym parlamentom hodnotia len v jednej obci. Práca mládežníckeho parlamentu pri ZŠ môže pozitívne ovplyvňovať vzťahy medzi orgánmi obecnej samosprávy a (školo povinnou) mládežou v obci. Ako príklad možno uviesť spoluprácu medzi predstaviteľmi obce a mládeže v jednej obci, kde využívajú rôzne formy spolupráce. Sú to pravidelné osobné stretnutia so zástupcami obecného zastupiteľstva, ale aj prizývanie na rokovania k špecifickým problémom týkajúcich sa mládeže. Osobné stretnutia ako účinnú formu spolupráce vyzdvihujú aj pri iných formách a pripisujú im najväčší význam. Spoluprácu s mládežníckym parlamentom v tejto obci hodnotia ako výbornú, spoluprácu so zástupcami mládežníckych spolkov a vôbec s mládežou ako dobrú. Okrem tejto obce kladne odpovedali ešte 2 ďalšie obce. V týchto obciach je však vzájomná spolupráca obce a parlamentu, ale aj obce a zástupcov mládežníckych spolkov/organizácií a vôbec s mladými ľuďmi hodnotená ako slabá, resp. ako žiadna.

Zvláštnosťou je tiež zistenie, že i frekvenciu zapájania sa mladých ľudí do ovplyvňovania vecí verejných nie je hodnotená pozitívne, nakoľko podľa zástupcov obce nie je čo hodnotiť.

4.2 Podmienky a predpoklady pre participáciu vo vidieckych obciach

Obecná samospráva nestojí bokom a v rámci svojich možností poskytuje všestrannú podporu (finančnú, poskytnutie priestorov, je nápomocná pri propagácii príprave a realizácii) všetkým podujatiam na území obce, teda aj podujatiam organizovanými mládežou.

Tab.2: Podpora mládeže vo vidieckych obciach

Obec	Spôsoby podpory mládeže				Systém podpory	
	financie	priestory	propagácia	spolupráca	áno	nie
DULOVCE	x	x	x	x		x
DVORY NAD ŽITAVOU	x					x
HORNÁ KRÁĽOVÁ	x	x	x	x	x	
HUL	x	x	x			x
IMEĽ	x	x	x	x	x	
IVANKA PRI NITRE	x	x	x	x		x
JACOVCE	x				x	
KOZÁROVCE		x				x
MAŇA	x	x	x	x	x	
NOVÁ DEDINA	x	x	x	x		x
POHRANICE	x	x	x	x		x
PRAŠICE	x	x	x		x	
PUKANEC	x	x	x	x		x
RAJČANY	x	x	x	x		x
SEMEROVO	x	x	x	x	x	
SĽAŽANY		x		x		
TEKOVSKÉ LUŽANY	x	x	x	x	x	
TOPOLEČIANKY	x	x	x	x		x
VELKÉ ZÁLUŽIE	x	x	x	x	x	
VÝČAPY - OPATOVCE	x	x	x	x	x	
ŽIRANY						x

Zdroj: dotazníkový výskum OÚ 2009-2010

Zo získaných informácií väčšinou ťažko identifikovať len podporu podujatí mladých. Pravdepodobne život v obciach, najmä v obciach s malým počtom obyvateľov nie je až natoľko diferencovaný aby bolo možno identifikovať výlučne akcie mládeže. Tie aktivity, ktoré sa na území obce uskutočňujú a obcou sú aj podporované, väčšinou vytvárajú priestor aj

pre participáciu mladých ľudí. Napokon aj z finančného hľadiska triedenie už aj tak skromných prostriedkov obce na pokrytie aktivít mládeže a ostatných aktivít obce by bolo pravdepodobne neefektívne. Obecnou samosprávou podporované aktivity/podujatia patria predovšetkým k akciám kultúrno-spoločenským, resp. športovým. (podrobne viď Príloha 1) Na otázku (Tab.2): „Existuje v obci priamy systém podpory mládežníckych aktivít a projektov“ – sme získali skoro vyrovnaný výsledok (v 9 obciach odpovedali, že áno a v 11 že nie, 1 obec stanovisko k tejto otázke neposkytla). Osoby, ktoré dotazník vyplňovali, s najväčšou pravdepodobnosťou otázke nie celkom rozumeli. Tam kde uvádzali, že neexistuje priamy systém podpory v porovnaní s odpoveďami na spôsoby podpory aktivít mládeže vidíme istý nesúlad. Odpoveď je, že nie je priamy systém podpory a pritom obecná samospráva využíva rozmanité spôsoby podpory mládeže.

Vyhodnotenie vyjadrení predstaviteľov obecných samospráv na adresu spolupráce so zástupcami mládežníckych spolkov/organizácií, s mládežou v obci vôbec nám umožňuje konštatovať, že vo väčšine prípadov je táto spolupráca priemerná, resp. dobrá. Len v jednej obci je spolupráca obce a mládeže hodnotená ako výborná. Ako slabú hodnotia úroveň spolupráce obce s predstaviteľmi mládežníckych spolkov/organizácií v jednej obci, odpoveď žiadna spolupráca obce s predstaviteľmi mládežníckych spolkov/organizácií sa vyskytla len v 3 prípadoch.

Je zvláštnosťou, že odpovede na otázku: „Ako často sa mládež vo Vašej obci zapája do ovplyvňovania vecí verejných?“ nie sú v korelácii s odpoveďami na úroveň spolupráce s mladými ľuďmi v obci. Výskyt zadaných alternatív odpovedí bol nasledovný:

Tab.3: Frekvencia zapájania sa mladých do ovplyvňovania vecí verejných

vôbec	málokedy	niekedy	často	veľmi často	bez odpovede
3	6	10	1	0	1

Zdroj: dotazníkový výskum OÚ 2009-2010

Tento nesúlad je špecifický aj v tom, že ako najčastejšie spôsoby zapájania sa mladých ľudí do ovplyvňovania vecí verejných sa uvádzajú: účasť na príprave a realizácii rôznych kultúrnych, spoločenských a športových podujatí. Sú to aj tie aktivity mladých ľudí, ktoré dostávajú zo strany obce všestrannú podporu. Iba v jednej obci sa mládež často zapája do ovplyvňovania diania. V ostatných obciach je frekvencia zapájania sa mladých ľudí do ovplyvňovania diania v obci sporadická.

Ďalšie dve otázky zisťovali úroveň a spôsoby získavania informácií o činnosti mládežníckych spolkov v obci, ako aj spôsoby získavania informácií o potrebách mládeže v obci. Najčastejším spôsobom získavania informácií sú osobné kontakty a od členov/členiek mládežníckych spolkov/organizácii/združení (podrobne vid' Tab.4). Komisia pre prácu s mládežou je tiež jedným zo spôsobov získavania informácií, nepatri však medzi tie, ktoré by sa často využívali. V prípade tohto spôsobu sa táto skutočnosť dá vysvetliť tým, že komisia pre prácu s mládežou ako inštitúcia – teda zariadenie umožňujúce prenášať požiadavky a potreby mládeže na orgány obecnej samosprávy a naopak pracuje iba v 6 obciach a z nich až v 4 si komisia túto funkciu plní úspešne, ako bolo vyššie už konštatované.

Tab.4: Zdroje získavania informácií o potrebách mládeže

Zdroje	Vôbec	Menej ako raz za rok	Raz za rok	Raz za polroka	Častejšie ako raz za polrok
Z propagačných materiálov	4	2	0	4	2
Z informácií v médiách	4	2	0	2	3
Prostredníctvom osobných kontaktov	2	0	1	2	9
Od komisie pre prácu s mládežou	4	0	1	0	4
Od členov/členiek mládežníckych spolkov/organizácií/združení	1	1	2	1	8
Iné, uveďte:	internet realizované podujatia				X X

Zdroj: dotazníkový výskum OÚ 2009-2010

Takmer polovica obcí využíva pri získavaní informácií kombináciu rôznych zdrojov. V 2 obciach využívajú všetkých 5 prameňov, v ďalších 2 zas kombináciu 4 zdrojov. Najčastejšie sa vyskytuje kombinácia 3 zdrojov – uviedlo ju celkovo 6 obcí. V jednej obci uviedli, že nevyužívajú žiaden z uvedených zdrojov k získavaniu informácií a v ďalších 3 obciach si nevybrali ani jeden z uvedených zdrojov.

Z údajov získaných dotazníkovým výskumom OÚ vyplýva, že celoslovenským a regionálnym výskumom a monitoringom pri získavaní informácií o potrebách mládeže obce nepripisujú žiaden význam. Najviac sa im osvedčuje komunikácia iniciovaná samotnou mládežou, informácie sprostredkované mládežníckymi spolkami/organizáciami/združeniami a realizácia vlastných prieskumov. Aj tieto výsledky poukázali na potrebu kombinácie viacerých spôsobov, na potrebu osobnej komunikácie a hlavne na iniciatívu zo strany samotnej mládeže, ktorá je predstaviteľmi obecných samospráv väčšinou ústretovo prijímaná.

Tab.5: Spôsoby získavania informácií o potrebách mládeže

Spôsoby	Počet obcí
Realizáciou vlastných prieskumov/ankiet	5
Prostredníctvom sprostredkovaných informácií od mládežníckych spolkov/inštitúcií/organizácií/združení	11
Prostredníctvom mládežníckeho parlamentu	1
Prostredníctvom komunikácie iniciovanej zo strany mládeže	12
Prostredníctvom celoslovenských a regionálnych výskumov realizovaných externými inštitúciami	0
Prostredníctvom monitoringu mládežníckych spolkov/organizácií/inštitúcií/združení	0
Iné, uveďte: • nezískavame informácie• prostredníctvom interpelácie poslancov OZ, počas spoločných stretnutí s mládežou a diskusných príspevkov mladých občanov	2

Zdroj: dotazníkový výskum OÚ 2009-2010

Spolupráca obcí s VÚC v oblasti mládežníckej politiky bola hodnotená skôr negatívne ako pozitívne. Iba v 2 prípadoch bola táto oblasť spolupráce považovaná za dobrú, v ďalších 4 prípadoch bola vyhodnotená ako priemerná a potom už len ako slabá (5 obcí), resp. žiadna (6 obcí.), pričom v 4 dotazníkoch nebola odpoveď uvedená.

5 ODPORÚČANIA PRE PODPORU VIDIECKEJ MLÁDEŽE⁷

Účasť mládeže na spoločenskom a politickom živote – participácii

- Na úrovni lokálnej samosprávy zabezpečiť pravidelné stretnutia so zástupcami mládeže, zabezpečiť kontinuálne monitorovanie ich potrieb a požiadaviek.
- Pripraviť koncepciu práce s mládežou na lokálnej úrovni, vyčleniť a zabezpečiť priestor pre realizáciu aktivít mládeže vo vidieckych obciach a spolupracovať pri ich organizovaní (lokálna samospráva).
- Pravidelne zaraďovať zástupcov mládeže do obecných komisií a prizývať ich k príprave a tvorbe návrhov rozvojových projektov, resp. k ich realizácii.
- Hľadať spôsoby zabezpečenia účasti reprezentantov vidieckej mládeže v rôznych vzdelávacích projektoch a programoch zameraných na podporu participácie mládeže a vychovávať tak postupne mladých miestnych lídrov.

Vzdelávanie a voľný čas detí a mládeže

- Vytvoriť väčší priestor a lepšie podmienky pre neformálne vzdelávanie vidieckej mládeže v mieste bývania a zabezpečiť systematickú podporu subjektom, ktoré sa venujú deťom a mládeži priamo v obciach.
- Lokálna samospráva by mala iniciovať a následne aj spoluorganizovať rôzne mládežnícke podujatia a komunikovať so zástupcami mládežníckych organizácií (regionálnych, celoštátnych) v prípade ponuky na spoluprácu.

Zamestnanosť

V spolupráci s regionálnou samosprávou a štátom vytvoriť nad rámec existujúcej legislatívy lokálne mechanizmy podporujúce podnikanie mladých na vidieku – v poľnohospodárskych i nepoľnohospodárskych odvetviach (mikro, malé a stredné podnikanie).

Informácie a komunikačné technológie

Vytvárať, resp. rozširovať možnosti prístupu vidieckej mládeže k informáciám a informačným službám, zapojiť vidiecku mládež do projektovania modelov e-governmentu a umožniť im prístup k existujúcim pozitívnym príkladom.

Mobilita

Zabezpečiť pravidelnú účasť zástupcov vidieckej mládeže v mobilitných programoch a na školeniach pre animátorov mládežníckych aktivít.

⁷ Kategorizácia odporúčaní zodpovedá tematickej štruktúre Akčného plánu politiky mládeže v SR

Životné prostredie

Podporovať na úrovni základných škôl a v rámci obecných podujatí aktivity zamerané na zvýšenie ekologického vedomia a na zlepšenie ekologického správania mladých ľudí na vidieku (v medzigeneračnom prepojení).

Kultúra

Podporiť možnosti pre rozvoj talentovaných vidieckych detí na lokálnej úrovni a umožniť účasť detí a mládeže na kultúrnom živote a podujatiach na úrovni samosprávneho kraja.

Zdravie a zdravý životný štýl

Zabezpečiť účasť vidieckych detí a mládeže v programoch a projektoch zameraných proti negatívnym spoločenským javom, ktoré môžu ohroziť ich socializáciu.

6 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. AMENDOLA, E. (2005): Models of youth political participation - Background document, *Youth policies and strategies in the context of the MDGs*, Sub-Regional Workshop for the Gulf States Bahrain.
2. GAJDOŠ, P. 2001: Sociálna participácia a sídelný rozvoj. In *Životné prostredie*, roč.35, č.5, s. 268-271.
3. GAJDOŠ, P. 2002: *Človek – spoločnosť – prostredie*. Bratislava: SÚ SAV.
4. KORYAKOV, I. - SISK, T. 2003: *Democracy at the local level – a guide for the South Caucasus*. Stockholm: International IDEA.
5. MACHÁČEK, L. 2008a: *Úvod do politickej sociológie mládeže*. Trnava: FF UCM.
6. MACHÁČEK, L. 2008b: Kvalitatívny výskum v oblasti sociologickej analýzy politickej participácie mladých ľudí v Európe. In: *Slovenská politologická revue*, roč. VIII, č.2, s. 30-47.
7. PETRÍKOVÁ, D. 2003: Sociálna participácia ako nástroj zabezpečenia udržateľného rozvoja sídla. In: *Životné prostredie*, roč.37, č.3, s. 141-144.
8. PIROŠÍK, V. 2005: *Participácia v samospráve (Nástroj protikorupčnej politiky)*. Bratislava: Transparency International Slovensko.

Príloha 1: Formy podpory mládeže a typy podporovaných podujatí vo vidieckych obciach

OBEC	A. FINANČNÁ PODPORA
DVORY NAD ŽITAVOU	- finančne podporujeme obecné dni a vystúpenia folklórnych súborov
DULOVCE	- športových aktivít mladých – futbal, stolný tenis, gymnastika - kultúrnych aktivít mladých – detské a mládežnícke folklórne slávnosti, Dulovce fest, Združenie –K14
HORNÁ KRÁĽOVÁ	- finančná podpora divadelných predstavení
HUL	- šport (futbalové súťaže žiakov a dorastu) - kultúra (divadelné predstavenia)
IMEĽ	- finančne obec podporuje rôzne turnaje, festivaly a slávnosti
IVANKA PRI NR	- dotácia z rozpočtu obce súťaže hasičov; aktivít skautov; detského tábora ERKO; DO Fénix; detských súťaží pri obecných akciách
JACOVCE	- finančná podpora ERKO klubu
KOZÁROVCE	- nie
MAŇA	- športových aktivít mladých - obecného futbal. klubu; cyklistiky; posilňovania - kultúrnych aktivít mladých – FS Dolinka a Dolina, tanečnej skupiny Pfantoms Cruw
NOVÁ DEDINA	- spolufinancovanie opráv budovy MŠ a ZŠ, ich okolia, údržby, ako aj finančná podpora rôznych školských akcií (súťaží, podujatí a pod.)
POHRANICE	- áno, podujatia nešpecifikujú
PRAŠICE	- finančné príspevky na stravovanie žiakom ZŠ a deťom v MŠ, preplácanie cestovného deťom - dotácie kynológom a futbalistom (finančná podpora športu a záujmovej činnosti)
PUKANEC	- obec finančne podporuje TJ Tatran, folklórnu skupinu Vajrab, zabezpečuje vecné odmeny žiakom ZŠ na akýchkoľvek súťažiach.
RAJČANY	- športových podujatí v obci - kultúrnych podujatí
SEMEROVO	- podpora kultúrnych, športových podujatí a diskoték
SĽAŽANY	- neuvedené
TEKOVSKÉ LUŽANY	- podpora športových klubových činností – hokejbal – GENTLEMANS -- stolnotenisový klub - podpora kultúrnych podujatí – FOLK ART a YMCA
TOPOĽČIANKY	- áno - športové podujatia
VEĽKÉ ZÁLUŽIE	- formou dotácie činnosti dobrovoľných a spoločenských organizácií v obci, členmi týchto organizácií sú aj mladí ľudia do 30 rokov
VÝČAPY-OPATOVCE	finančná podpora z rozpočtových prostriedkov obce činnosti mládežníckych organizácií pri organizovaní rôznych kultúrnych a športových podujatí a ich materiálneho zabezpečenia

OBEC	B. POSKYTOVANIE PRIESTOROV
DVORY NAD ŽITAVOU	- neuvádzajú
DULOVCE	- spoločenský dom, amfiteáter a zasadačka OÚ za účelom organizácie a realizácie kultúr. a športových podujatí
HORNÁ KRÁĽOVÁ	- poskytovanie priestorov obce – kultúrny dom – na kultúrne spoločenské podujatia a klubovú činnosť
HUL	- šport (organizovanie stolnotenisových turnajov) - kultúra (diskotéky a zábavy)
IMEĽ	- áno – nešpecifikujú aké podujatia
IVANKA PRI NR	- ihriska KD a obecného parku pre organizovanie rôznych súťaží
KOZÁROVCE	- poskytovanie telocvične na športové aktivity detí a mládeže (16,00 – 19,00)
MAŇA	- pre uskutočnenie kultúr. a športových podujatí
NOVÁ DEDINA	- kultúrneho domu, obecnej knižnice, telocvične a jej príslušných priestorov, športového areálu na organizovanie športových a iných podujatí
VELKÉ ZÁLUŽIE	- áno, ale nešpecifikovali typ podujatí
POHRANICE	- áno, športové podujatia
PRAŠICE	- bezplatné poskytovanie priestorov 3 miestnym hudobným skupinám , bezplatné poskytovanie telocvične a multifunkčného ihriska deťom a mládeži. Poskytnutie kultúrneho domu na koncerty mládežníckych hudobných skupín ...
PUKANEC	- obec bezplatne poskytuje priestory pre skupinu Vajrab na nácvik programov
RAJČANY	- klubové priestory, kabíny TJ, knižnica
SEMEROVO	- na rôzne podujatia sa poskytujú priestory kultúrneho domu a telocvične ZŠ
SĽAŽANY	- áno – pre záujmovú činnosť a kultúrnu činnosť (folklórna skupina, pustovník Sľažany, futbalový klub a hasiči)
TEKOVSKÉ LUŽANY	- pre poriadanie FOLK ART a YMCA - za účelom podnikania - STK
TOPOLEČIANKY	- áno, na kultúrno- spoločenské a športové podujatia
VÝČAPY-OPATOVCE	- podľa možností obec poskytuje priestory mládežníckym organizáciám na klubovú činnosť a priestory kultúrneho domu na kultúrne podujatia

OBEC	C. PROPAGÁCIA
DULOVCE	- propagácia podujatí v obecnom rozhlase a na obecnej informačnej tabuli
HORNÁ KRÁĽOVÁ	- propagácia kultúrnych, spoločenských a športových podujatí v obecnom rozhlase a informačnými plagátmi
HUL	- všetkých akcií na obecnej www stránke
IMEĽ	- uvádzajú ako zabezpečujú propagáciu (letáky, plagáty, obecný rozhlas, www stránka obce) avšak neuvádzajú čo propagáciu podporujú
IVANKA PRI NR	- áno, uverejnenie príspevkov od organizácií mládeže v obecných novinách a v obecnom rozhlase
MAŇA	- v miestnom rozhlase, v obecných novinách, na obecnej www stránke, na info tabuliach, pozvánkami
NOVÁ DEDINA	- oznamy prostredníctvom miestneho rozhlasu. Informačných tabúľ, obecných novín a www stránky obce
VEĽKÉ ZÁLUŽIE	- áno, ale nešpecifikovali typ podujatí
POHRANICE	- áno, v miestnom rozhlase, podujatia nešpecifikujú
PRAŠICE	- áno v Obecných novinkách a na www stránke obce
PUKANEC	- obec propaguje akékoľvek podujatie týkajúce sa detí a mládeže miestnym rozhlasom, v Pukanských novinách, na stránke www.pukanec.sk
RAJČANY	- propagáciu uskutočňujú na vývesnej tabuli OÚ a aj na www stránke obce, aké podujatia propagujú neuvádzajú – dodatočne sa to dá zistiť na www stránke obce
SEMEROVO	- poskytujeme pomoc pri zabezpečení plagátov a vstupeniek
TEKOVSKÉ LUŽANY	- YMCA
TOPOLČIANKY	- áno na web stránke obce a v obecnom rozhlase, podujatia však nešpecifikujú
VÝČAPY-OPATOVCE	- obec je nápomocná pri propagácii podujatí organizovaných mládežníckymi organizáciami, podieľa sa na zabezpečení pozvánok, na informovaní obyvateľov obce prostredníctvom www. stránky, článkov v obecných novinách -

OBEC	D. SPOLUPRÁCA NA PRÍPRAVE A REALIZÁCI
DULOVCE	- pri príprave a realizácii detských a mládež. folklor. slávností, Dulovce festu a taktiež aj pri organizovaní rôznych športových podujatí
HORNÁ KRÁĽOVÁ	- najmä v oblasti kultúry – konkrétne divadelných predstavení, je obec nápomocná pri rozmnožovaní scenárov a zapožičiavaní kulís
IMEĽ	- áno bez špecifikácie
IVANKA PRI NR	- áno, finančne a propagačne v miestnom rozhlase podporujú rôzne podujatia na území obce
MAŇA	- podľa požiadaviek a potrieb
NOVÁ DEDINA	- rôznych podujatí poskytnutím obecného automobilu, priestorov obecných budov, ozvučovacej techniky a odmien
VELKÉ ZÁLUŽIE	- čiastočne – nešpecifikovali typ aktivít
POHRANICE	- áno, nešpecifikujú
PUKANEC	- kedykoľvek obec požiadajú, obec sa podieľa na spolupráci formou vzájomnej dohody
RAJČANY	- u všetkých akcií poriadaných v obci
SEMEROVO	- obec spolupracuje pri všetkých akciách
SĽAŽANY	- áno
TEKOVSKÉ LUŽANY	- YMCA (židovského cintorína a židovskej modlitebne)
TOPOLČIANKY	- kultúrno-spoločenských a športových podujatí
VÝČAPY-OPATOVCE	- pokiaľ organizácie prejavia záujem o spoluprácu, obec sa jej nebráni